

UST
Umhverfisstofnun

Auðvelda umbúðamerkingar matvæla val á hollu fæði?

Brynhildur Briem
Jónína P. Stefánsdóttir
Umhverfisstofnun

UST
Umhverfisstofnun

Flokkar umbúðamerkinga

- Almennar merkingar -
- Merking næringargildis -
- Fullyrðingar -

UST
Umhverfisstofnun

Flokkar umbúðamerkinga

- Almennar merkingar - **skylda**
- Merking næringargildis
- Fullyrðingar

UST
Umhverfisstofnun

Flokkar umbúðamerkinga

- Almennar merkingar - **skylda**
- Merking næringargildis - **valfrjálst með undantekningum**
- Fullyrðingar

UST
Umhverfisstofnun

Flokkar umbúðamerkinga

- Almennar merkingar - **skylda**
- Merking næringargildis - **valfrjálst með undantekningum**
- Fullyrðingar - **nokkrar leyfðar skv. reglugerð aðrar þarf að sækja um**

UST
Umhverfisstofnun

Almennt um umbúðamerkingar matvæla

- Tilgangur merkinganna er að veita neytendum upplýsingar - upplýst val
- Merkingarnar eru lífsnauðsynlegar fyrir þá sem hafa fæðutengda sjúkdóma (t.d. fæðuofnæmi)

UST
Umhverfisstofnun

Hvaða upplýsingar vilja neytendur?*

1. Innihaldslýsingu
2. "best fyrir" dagsetningu
3. Magn sykurs, fitu og salts

- Einnig var óskað eftir reglum um lágmarksstafastærð og að upplýsingar sem skylt er að gefa væru alltaf á sama formi
- Margir voru hlynntir því að nota myndir og merki í stað texta

*Norræn könnun 2006

UST
Umhverfisstofnun

Fullyrðingar

- Fullyrðing er merking eða tilvísun á hvaða formi sem er, sem greinir frá eða gefur til kynna að matvælin hafi sérstaka eiginleika
- Dæmi um fullyrðingar: *sykurlaus, kalk styrkir beinin eða*

UST
Umhverfisstofnun

Skilyrði fyrir notkun fullyrðinga

- Fullyrðing má ekki vera blekkjandi
- Hún skal hafa gildi fyrir neytandann
- Hún skal hafa sannleiksgildi - vísindaleg rök verða að liggja fyrir
- Hinn almenni neytandi verður að skilja fullyrðinguna (skv. væntanlegri reglugerð)

UST
Umhverfisstofnun

Skilja neytendur fullyrðingar?

- Fáar rannsóknir hafa verið birtar
- Í nýlegri yfirlitsgrein* kemur fram að allt að 20% þátttakenda finnst erfitt að skilja fullyrðingar
- Ef notuð eru lítt þekkt hugtök í fullyrðingum má búast við að aðeins lítil hluti skilji hvað við er átt

*Leathwood et al. Brit J of Nutr 2007, 98,474-484

UST
Umhverfisstofnun

Nýta neytendur sér fullyrðingarnar?

- Í lítill rannsókn* (44 þátttakendur) kom í ljós að jafnvel þó þátttakendur hefðu svarað því að þeir nýttu sér fullyrðingar þá kom annað í ljós þegar þeim var fylgt eftir í verslunum.

*Leathwood et al. Brit J of Nutr 2007, 98,474-484

UST
Umhverfisstofnun

Hollustumerki

- Í ýmsum löndum eru notuð sérstök merki sem gefa á einfaldan hátt til kynna næringargildi vörunnar
- Sænska skrárgatið
- Bresku umferðaljósinn

UST
Umhverfisstofnun

Auðvelda vörumerkingar matvæla val á hollu fæði?

- Almennar merkingar opna þann möguleika að neytandinn geti tekið upplýsta ákvörðun
- Réttar merkingar geta verið lífsspursmál fyrir þá sem haldnir eru fæðuofnæmi eða öðrum fæðutengdum sjúkdómum
- Ef fullyrðingar uppfylla sett skilyrði má ætla að þær geti hjálpað neytendum við fæðuval